

Briselē, 2022. gada 23. februārī
(OR. fr)

6234/22

LIMITE

JAI 230
SCHENGEN 21
FRONT 65
MIGR 48
COSI 55
SAN 111
COMIX 74

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Šengenas zonas politiskā pārvaldība

Neformālajā iekšlietu ministru sanāksmē, kas notika 3. februārī Lillē, prezidentvalsts priekšlikums izveidot "Šengenas padomi" saņēma plašu atbalstu. Šengenas padome veicinātu uzticēšanos starp Šengenas zonas dalībvalstīm. Imigrācijas, robežu un patvēruma stratēģiskās komitejas (*SCIFA*) 16. februāra sanāksmē tika precizēta strukturētāka politiskās un darbības pārvaldības kārtība. Ņemot vērā dalībvalstu ierosinājumus, prezidentvalsts aicina ministrus paust savu viedokli par šādiem jautājumiem.

Šengenas padome

Ministri Lillē vienojās, ka vairāk nekā jebkad agrāk ir nepieciešams uzlabot saskaņotību starp Šengenas zonas politisko vadību un darbības līmeni. Šajā nolūkā varētu izvērst Iekšlietu padomi Jauktās komitejas sastāvā, lai nodrošinātu Šengenas padomes institucionālo satvaru.

Tādējādi Šengenas padomei ir plānots kļūt par vispiemērotāko forumu būtiskai viedokļu apmaiņai politiskā līmenī par notiekošajām reformām un par stratēģiskākajiem darbības aspektiem.

Prezidentvalsts ierosina sasaukt Šengenas padomi ikreiz, kad notiek TI padomes sanāksme, un, ja nepieciešams, krīzes gadījumā.

Diskusijas tiktu organizētas tā, lai:

- apspriestu vispārējās politiskās pamatnostādnes attiecībā uz Šengenas zonu;
- izvērtētu situāciju Šengenas zonā, pamatojoties uz rezultātu pārskatu ("barometru") – skatīt turpmāk;
- mobilizētu attiecīgos instrumentus un noteiktu reakciju uz krīzēm, kas skar Šengenas zonu;
- apspriestu sistēmiskās grūtības, ar kurām saskaras dalībvalstis, jo īpaši tās grūtības, kas konstatētas Šengenas izvērtējumos, un meklētu veidus, kā tās risināt;
- apmainītos ar labu praksi;
- vismaz reizi gadā izstrādātu norādes *Frontex* darbībai.

Turklāt, pamatojoties uz Komisijas ziņojumu un detalizētāku rezultātu pārskatu ("barometru"), ministri katru gadu padziļināti izskatīs stāvokli Šengenas zonā.

Rezultātu pārskata ("barometra") sagatavošana par situāciju Šengenas zonā

Pašlaik nav skaidru un vienotu rādītāju, kas sniegtu visaptverošu pārskatu par situāciju Šengenas zonā.

Vienkāršota rezultātu pārskata ("barometra") izstrāde sniegs ministriem pilnīgu pārskatu par situāciju Šengenas zonā. Šā "barometra" dažādie elementi tika apspriesti neformālajā TI ministru sanāksmē 3. februārī un *SCIFA* sanāksmē 16. februārī. Tiek ierosināts, ka tam būtu jāaptver piecas jomas, kurām atbilst vairāki rādītāji, kas iegūti no attiecīgo Eiropas aģentūru (*Frontex*, *EUAA*, Eiropola, *EU-LISA*) un Komisijas datiem:

- situācija pie ES ārējām robežām;
- migrācijas situācija Eiropas Savienībā;
- iekšējā drošība;
- veselības apdraudējumi;
- situācija pie iekšējām robežām.

Konstatētās problēmas veidos pamatu diskusijām Šengenas padomē. Rezultātu pārskats ir paredzēts kā informācijas rīks ministriem. Tā mērķis ir veicināt informācijas apmaiņu, pamatojoties uz objektīviem un kopīgiem konstatējumiem.

Eiropas Komisija ar pirmo "barometru" iepazīstinās 3. marta sanāksmē. "Barometrs" arī turpmāk būs dinamisks instruments, kura izstrādē dalībvalstis varēs dot savu ieguldījumu un kurš vēlāk varētu attīstīties.

Ir paredzēts, ka Šengenas "barometrs" tiks iesniegts trīs reizes gadā. To savlaicīgi darīs pieejamu, lai varētu pienācīgi sagatavoties diskusijām Šengenas padomē (mērķis būs to nosūtīt dalībvalstīm un asociētajām valstīm vismaz divas nedēļas pirms Šengenas padomes sanāksmes). Ņemot vērā tā saturu, prezidentvalsts iesniegs Pastāvīgo pārstāvju komitejai īsu piezīmi nolūkā noteikt konkrētus jautājumus, kam varētu pievērst galveno uzmanību ministru diskusijās. "Barometrs" tiks pievienots šīs piezīmes pielikumā.

Šengenas padomes laikā Komisija ziņos ministriem par stāvokli Šengenas zonā, kam būtu jāpalīdz Šengenas padomei sniegt politiskās pamatnostādnes un pieņemt visus lēmumus, kas vajadzīgi Šengenas zonas pareizai darbībai.

Turklāt Komisijas gada ziņojums, kas ir plašāks dokuments un kam pievienos "barometru", sniegs detalizētāku informāciju par Šengenas zonas darbību, kā arī tiks izmantots ikgadējās ministru diskusijās.

Šengenas koordinators

Ir būtiski, lai ar Šengenas padomi saistītie pasākumi būtu pastāvīgi un reaģētspējīgi. Lai to nodrošinātu, viena iespēja būtu izveidot "Šengenas koordinators" funkciju, kuru atbalstītu koordinācijas grupa darbības un tehniskā līmenī. Lai nodrošinātu nepārtrauktību, koordinators uzdevums, balstoties uz esošajām spējām, būtu palīdzēt sagatavot dokumentus Šengenas padomei un dot ieguldījumu Šengenas padomes ietvaros veikto pasākumu un darbību uzraudzībā.

Koordinatoram būtu arī izšķiroša nozīme krīzes gadījumā pie ārējām robežām, lai varētu nodrošināt samērīgu un atbilstīgu Eiropas reakciju visos līmeņos.

Pēc iepriekšējām diskusijām tiek ierosināts mehānismu organizēt šādi:

- tāpat kā visiem Padomes sastāviem, arī gatavošanos Šengenas padomei veiks Pastāvīgo pārstāvju komiteja, tiekoties Jauktās komitejas sastāvā;
- "Šengenas koordinators" Komisijas dienestu ietvaros būs atbildīgs par barometra regulāru sagatavošanu un palīdzēs veikt turpmākus pasākumus saistībā ar Eiropas līmeņa darbībām, par kurām tiks pieņemts lēmums Šengenas padomes sanāksmēs;
- koordinators cieši sadarbosies ar dalībvalsti, kas attiecīgajā laikposmā ir Padomes prezidentvalsts, un Padomes Ģenerālsekretariātu, lai pienācīgi sagatavotu Šengenas padomes sanāksmes un veiktu turpmākus pasākumus pēc tām.

Solidaritātes platforma krīzes gadījumā pie ārējās robežas

Ārkārtas situācijas pie robežām kļūst arvien biežākas un ir saistītas ar dažādām problēmām, piemēram, migrācijas, drošības vai civilās aizsardzības jomā. Lai aizsargātu mūsu robežas, dalībvalstis var paļauties uz *Frontex* – kopīgo aģentūru operatīvās sadarbības vadībai pie robežām. Aģentūrai jo īpaši ir stabils mehānisms ātrai rīcībai pie ārējām robežām ārkārtas situācijās, kam jābūt reaģētspējīgam un kas dalībvalstīm pilnībā jāizmanto. Tas ir galvenais Eiropas solidaritātes instruments grūtību gadījumā pie mūsu ārējās robežas.

Šādās situācijās var būt nepieciešams mobilizēt arī plašāku instrumentu klāstu: tie var būt *Frontex* aģentūras instrumenti vai arī citi Eiropas Savienības instrumenti, vai līdzekļi, kas ir dalībvalstu rīcībā. Šajā sakarā prezidentvalsts uzskata, ka ir svarīgi stiprināt Eiropas mehānismus atbalsta darbību koordinēšanai nolūkā mobilizēt pieejamos resursus. Tādēļ tiek ierosināts izveidot solidaritātes platformu, kas krīzes gadījumā pie Savienības ārējās robežas ļautu:

- koordinēt atbalsta piedāvājumus, reaģējot uz dalībvalstu vajadzībām;
- nodrošināt papildināmību starp Eiropas līmenī mobilizētajiem resursiem (*Frontex*, Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra, Savienības civilās aizsardzības mehānisms) un dalībvalstu tiešajām iemaksām;
- veicināt tādu līdzekļu izmantošanu, ko dalībvalstis nodrošina divpusēji, piemēram, iekšējās drošības nolūkos, – atbalstu, pamatojoties uz Prīmes Lēmuma (2008/615/TI) 17. pantu.

Turpinot diskusijas par šo tematu, prezidentvalsts norādīja, ka šī platforma neveido papildu juridisko struktūru. Tā balstītos uz esošajām struktūrām, piemēram, *IPCR*, lai ciešāk koordinētu Eiropas un divpusējo atbalstu. Tādējādi tā nodrošinātu aģentūru un dalībvalstu ierosināto atbalsta mehānismu konsekveni un nepārtrauktību.